

PRIJATELJSTVO

fra Jerko Kolovrat

Mnogo je mudroga i korisnoga već rečeno i napisano o prijateljstvu. Nova promišljanja na tu temu nadograđivanje su na stara, tj. na postojeću bogatu spoznajnu i iskustvenu baštinu o prijateljstvu. Ta nam baština sa sigurnošću govori da je za prijateljstvo potrebno barem dvoje. U prijateljskom susretu dvaju Ja, ono Ti koje se rađa, ne dokida Ja. Upravo suprotno, moje Ja, moja osobnost ne može rasti bez Ti koje mi pokazuje tko sam. O tome je lijepo pisao Martin Buber, austrijski filozof židovskog podrijetla. Nadalje, prijateljstvo je vjerojatno najuniverzalniji ljudski odnos. Uspostavlja se među djecom, mladima i starima, među ljudima različitih vjeroispovijesti, spola, društvenog položaja, političkog opredjeljenja, obrazovanja itd. Prijateljstvo može nadići razlike i ne gledati na njih kao na ograničenje, već kao priliku za rast. Uspostavljanjem prijateljskih odnosa među ljudima, svijet postaje ugodnijim mjestom za život, stoga je prijateljstvo hvalevrijedan način na koji ljudi biraju živjeti zajedništvo.

Ponekad smo se sigurno zapitali kako pronaći, prepoznati pravo prijateljstvo i koje bi ga vrijednosti trebale resiti. Neki su još u traganju za odgovorima na ta pitanja, neki su pronašli način življenja i vrjednovanja prijateljstva, a neki su možda izgubili nadu i odustali

od traganja za prijateljstvom. Kako god, ipak ćemo zajedno promisliti o tome na čemu se treba temeljiti prijateljstvo da bi bilo uspješno. Od pravog prijatelja uvijek ćemo očekivati najbolje. To je i pravedno jer se time ostavlja prostor za rast drugoga i ne ograničava ga se na površnost. Tako ćemo cijeliti osobe koje su odane, vjerne, iskrene, brižne, nesebične, odgovorne, točne, zanimljive, opuštene i šaljive. Naravno, bilo bi idealistički očekivati i tražiti od drugoga da posjeduje sve nabrojene osobine u potpunosti. Ako bi netko i bio tako „savršen“, nekima opet ne bi bio dovoljno dobar i prikladan za prijatelja. Možda je najvažnije pitanje kakav ja trebam biti, jesam li prijatelj ili samo očekujem od drugih primiti prijateljstvo. Ne mogu tražiti od drugoga ono što ni sam ne mogu dati. Kako tražiti oprostjenje ako nisam kadar oprostiti? Kako tražiti ljubav ako ne ljubim? Prije nego drugima postavim ljestvicu vrijednosti potrebno je „pogledati se u zrcalo“. Nestvarna očekivanja od drugih hrane se nestvarnom slikom o sebi. Za prijatelje imam ljude, a ne bogove. Ako želim ući u prijateljski odnos onda moram prihvatiti ograničenosti i nesavršenosti drugih jer sam i sâm takav. U tome i jest veličina prijateljstva da pred prijateljem možemo biti ono što jesmo. Pri tom ne mislim na ponašanje po načelu apsolutne, rekao bih raskalašene slobode koja ne poznaje odgovornost, već na otvaranje drugome u jednostavnosti. Svaki prijateljski odnos u sebi je prihvaćanje rizika da budemo odbačeni i povrijeđeni. Doista, koji vide u

svemu opasnost, pa tako i u prijateljstvu, teško postaju otvoreni za nove stvari, događaje i osobe. Zatvaraju se u svoj „savršeni“ svijet u koji mogu zaviriti samo „predodređeni“. Zato je prijateljstvo ujedno i lijek za svaku vrstu sebičnosti i škola u kojoj se uči cijeliti drugoga.

Iako ne možemo ne vidjeti nedostatke i mane ne bi bilo dobro samo na njima zaustaviti pogled. Mnogo više nam je dobroga i lijepoga svakodnevno pred očima. Ne bi bilo mudro zažmiriti i proći pored dobra kao pored nečeg

samorazumljivog. Nažalost, većina medija predlaže nam afere i ljudske padove kao vijesti koje trebaju privući našu pažnju. Ako ćemo biti iskreni, nerijetko u tome i uspijevaju. Unatoč svemu, važno je truditi se širiti pozitivno ozračje koje može biti poticajno za uspostavljanje novih i očuvanje već uspostavljenih prijateljstava. Stoga, bio prijatelj (pa i na facebooku), bio poznanik ili netko sasvim novi, neka ne naiđe u meni na zatvorenost. Ono što svatko zaslužuje jest prilika, a prijateljstvo je prilika koju ne smijemo propustiti.